

Fonden for økologisk landbrug - Bevillingsoversigt for 2022

Fonden for økologisk landbrug har i forbindelse med de afholdte ansøgningsrunder i 2. halvår af 2021 givet tilskud til en række projekter under puljen Landbrugsproduktion - den ordinære pulje. Nedenfor findes en oversigt over de projekter, som bestyrelsen besluttede at støtte i 2021. På de efterfølgende er der en kort beskrivelse af de støttede projekter.

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2022
Note	

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt 6.422

Forskning og forsøg

1	Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien	1.175
2	Ren Recirkulering – madaffald til økologisk kvalitetsgødning	693
3	Stribedyrkning i økologisk planteavl	650
4	Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)	453
5	CarbonFarm 2 – bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget	356
6	Lupin – ny start med sikker dyrkning	325
7	Økologiske markforsøg til udvikling af økologien	325
8	Grise i skov	320

Forskning og forsøg i alt 4.297

Rådgivning

9	Klimavenlig afgræsning i den økologiske mælkeproduktion	450
10	Nyttedyr i økologisk vinterraps og hestebønner	400
11	Regenerativt landbrug i dansk landbrugsproduktion	370
12	Økologisk Markdag	350
13	Den uundværlige Ø-ko: græsbaseeret kødproduktion	344
14	ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur	111
15	Nye strategier for økologisk ægproduktion med reduceret fosfor (ORPHEUS).	100

Rådgivning i alt 2.125

Landbrug & Fødevarer i alt 975

Afsætningsfremme

16	Økologiske uddannelsesprojekter – tværfaglig fremtidssikring af økologien	975
----	---	-----

Afsætningsfremme i alt 975

Aarhus Universitet i alt 854

Forskning og forsøg

17	Økologiske slagtegrise i nyt koncept med stald og træer	577
18	Bekæmpelse af snudebiller i økologisk hvidkløverfrø	203
19	Effekt af nyttedyr i 2. års hvidkløver til frø	74

Forskning og forsøg i alt 854

Økologisk Landsforening i alt 500

Afsætningsfremme

20	Økodag 2022 Classic	500
----	---------------------	-----

Afsætningsfremme i alt 500

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2022
Note	
Danmarks Biavlerforening i alt	386
Forskning og forsøg	
21 Bibestøvning af hestebønner og lupin	386
Forskning og forsøg i alt	386
Center for Frilandsdyr K/S i alt	353
Forskning og forsøg	
22 Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)	256
23 Eco-efficient pig production and local protein supply "ENTRANCE"	97
Forskning og forsøg i alt	353
Permakulturhaven i alt	324
Forskning og forsøg	
24 Klimaneutral Økologi på Små Økologiske Jordbrug	324
Forskning og forsøg i alt	324
HortiAdvice i alt	300
Rådgivning	
25 Kom godt i gang med økologiske blåbær og stikkelsbær	300
Rådgivning i alt	300
Foreningen Madens Folkemøde i alt	175
Afsætningsfremme	
26 GRØN SAMTALE - økologisk samtalemenu på Madens Folkemøde 2022	175
Afsætningsfremme i alt	175
Agrologica i alt	155
Forskning og forsøg	
27 BOOST - Boosting local production of high quality organic grain	155
Forskning og forsøg i alt	155
Landsorten i alt	149
Forskning og forsøg	
28 BOOST - Boosting local production of high quality organic grain	149
Forskning og forsøg i alt	149
Økologisk VKST i alt	109
Forskning og forsøg	
29 HJÆLP (e) afgrøder til væksthusrøntsager	109
Forskning og forsøg i alt	109
Puljen i alt	10.702

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

Pulje – Den ordinære pulje

1. Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er gennem forsøg og med evidensbaseret viden, at økologiske landmænds planteproduktion fremtidssikres med højere udbytter, bedre ukrudtskontrol og højere produktkvalitet. Målet er via intensivt økologisk forsøgsarbejde at skabe dokumenteret viden, der fokuserer på fordelene ved et veltilrettelagt økologisk sædskifte, og som kan implementeres på økologiske landbrug.

Projektet tilvejebringer forsøgsviden indenfor fem indsatsområder identificeret af Fagligt Økologisk Forsøgsudvalg samt yderligere inspiration hentet fra praksis og forskning i ind- og udland. Udvalget er bredt sammensat for at sikre en høj relevans af de økologiske markforsøg. Indsatsområderne ses som værende afgørende for at fremtidssikre økologien ved at udnytte dyrkningstiltag i sædskiftet optimalt.

De 5 indsatsområder er: 1) Optimering af hvededyrkning (6-10 forsøg), 2) Efterafgrødeplatform til sikker etablering (3-5 forsøg), 3) Maksimalt sædskiftemæssigt udbytte af bælgssæd (6-10 forsøg), 4) Kløvergræs – protein og kvælstof (3-5 forsøg), 5) Strategi mod særlig besværligt frøkrudt (6-8 forsøg).

Effekterne indenfor de enkelte indsatsområder: 1) Øget udbytte og proteinindhold i hvede egnet til brød; 1800 - 2250 kr. pr. ha. 2) Forbedrede efterafgrøder, 480 - 720 kr. pr. ha. 3) Højere gennemsnitligt udbytte i bælgssæd 900 - 1750 kr. pr. ha og eftervirkning i efterfølgende foderkorn ca. 600 kr. pr. ha. 4) Forbedret udbytte og proteinindhold i 1. slæt i førsteårsmarker ca. 1500 kr. pr. ha og øget eftervirkning i vårsæd 240 - 360 kr. pr. ha. 5) Merudbytte for effektiv kontrol med besværligt frøkrudt 1200 - 2400 kr. pr. ha. "

2. Ren Recirkulering – madaffald til økologisk kvalitetsgødning

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Projektets formål mål er øge økologiens adgang til næringsstoffer fra recirkuleret madaffald, og herved øge effektivitet og konkurrenceevne i økologisk planteavl, uden at udhule troværdigheden eller påvirke jordfrugtbarheden. Projektets mål er optimere tilgængelighed og kvalitet/renhed af den recirkulerede gødning og undersøge potentielle negative konsekvenser (og eliminere disse) ved udbringning af recirkuleret madaffald på landbrugsjorden. Projektet skal sikre, at udvikling i økologien kan fastholdes. Det kræver, at økologiens adgang og andel af de recirkulerede næringsstoffer øges væsentligt i forhold til i dag. Ressourcen i recirkuleret madaffald skal bidrage meget mere til den økologiske næringsstofforsyning.

Projektets aktiviteter understøtter, at næringsstoffressourcer fra madaffald reelt er tilgængelig i den økologiske planteproduktion, og at gødning, der produceres af affald, har en renhed og kvalitet (plast, tungmetaller mv.), der ikke påvirker jordfrugtbarheden og lever op til de høje standarder, som forventes af både økologiske landmænd og forbrugere. Projektet sikrer grundlaget for, at næringsressourcen fra madaffald i praksis er tilgængelig i mængder og kvalitet, der gør det attraktivt at anvende på økologiske afgrøder. Projektet kortlægger kilder og minimerer forurening af plast og tungmetaller i gødningen og jorden ved at gennemføre et stort analyse- og forsøgsarbejde af forureningskilder og effekt på jord og jordlivet fra tildeling af forskellige recirkulerede gødningskilder. Der indsamles praktisk erfaring fra kontrolleret indsamling af madaffald af høj kvalitet fra økologiske storkøkkener (fri for plast og andre uønskede stoffer), disse erfaringerne formidles med henblik på at øge kvalitet i offentlige affaldshåndtering.

Projektets effekter er øget bæredygtighed, udvikling og konkurrenceevne i den økologiske jordproduktionsproduktion gennem en bedre og sikker næringsstofforsyning, og bidrager derved både til at øge det økologiske areal, produktivitet og en økologisk fødevarerproduktion afkoblet fra afhængighed af konventionel gødning."

3. Stribedyrkning i økologisk planteavl

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er at styrke økologisk planteavl gennem funktionel biodiversitet. Dette gør både den enkelte afgrøde og det samlede system mere robust, hvorved der kan opnås højere og mere stabile udbytter. Målet er at afprøve forskellige versioner af stribedyrkning tilpasset dansk økologisk jordbrug, der kan bidrage til opbygning af robuste populationer af nytte-dyr og øget modstandskraft imod sygdomme.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

Aktiviteterne er inddelt i tre delopgaver:

Delopgave 1 er en fortsat vidensopsamling, sparring og formidling af de grundlæggende egenskaber og muligheder der ligger i sribedyrkning. Samarbejdet med Wageningen Universitet er kommet så langt, at der nu kan udveksles erfaringer til fælles faglig udvikling. Samarbejdet fortsættes, og der bliver formidlet viden fra projekterne til inspiration for landmanden og andre interesserede.

Delopgave 2 er samarbejde med Organic RDD6 projektet StripCrop, hvor dette projekt har til opgave at bistå med registreringer, dataindsamling og behandling på nogle af de forsøgsarealer der drives i forskningsprojektet.

Delopgave 3 foregår ude på 2-3 økologiske gårde, hvor der er igangsat forskellige versioner af sribedyrkning. Det ene sted, ved Billund, har kartofler som omdrejningspunkt, hvor der etableres striber med andre afgrøder imellem trækkene. Den anden landmand dyrker solbær på 9 meter rækker og har landbrugsafgrøder mellem bærrene. Begge steder skal landmanden udfordres til større diversitet, og der skal måles på de vigtigste parametre, uden det dog bliver forsøgsmæssig dokumentation. Formidlingen fra projektet bliver summen af forskellige bidrag fra udenlandske erfaringer, de kontrollerede forsøgsarealer og fra de eksempler vi har på landmandsstrategier.

Effekterne vil på kort og mellemlangt sigt være en stigende interesse for et nyt dyrkningssystem, der kan levere på både funktionel biodiversitet og økonomisk bæredygtige udbytter. På længere sigt, når flere landmænd har været i gang med at tilpasse systemer til lokale forhold, vil sribedyrkning bidrage til afgrøder hvor udbytte og kvalitet er mindre påvirket af ødelæggende sygdomme og skadedyr."

4. Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Projektets formål er at udvikle, undersøge og udbrede skovlandbrug (SL) i Danmark. Projektet har følgende målsætninger: 1) at dokumentere effekten af SL på: C-lagring i jord og vedmasse, N-udvaskning, naturværdi, konkurrence med afgrøder, foderværdi af løvbiomasse og dyrevelfærd, 2) at udvikle, etablere og demonstrere SL-systemer inden for planteavl og mælkeproduktion, 3) at belyse forretningspotentialet af SL og 4) at modellere effekterne af at udbrede SL på større skala. Målet er at skabe tilstrækkelig viden om skovlandbrugssystemernes effekter til, at en betydelig del af danske landmænd vil se produktionsformen som en reel mulighed."

5. CarbonFarm 2 – bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er at øge indtjening, kulstofopbygning, biodiversitet og reducere klimapåvirkningen fra dansk dyrkningsjord ved at videreudvikle, dokumentere og udbrede bæredygtige dyrkningssystemer under danske forhold.

Projektet udvikler og implementerer en økologisk version af conservation agriculture (CA), for herved at afbøde negative virkningen af ændrede klimatiske betingelser i dansk planteproduktionen, samt medvirke til at nå målsætningen om en klimaneutralt dansk landbrugsproduktion, med udgangspunkt i det igangværende projekt CarbonFarm 1.

Projektet forventes at finde svar på følgende spørgsmål:

- 1) Hvordan kan en økologisk version af CA lykkes i praksis?
- 2) Hvor meget vil kulstoflagringen i landbrugsjorden øges, hvis CA udbredes i Danmark?
- 3) Vil lattergasemissionen fra planteproduktionen mindskes med CA dyrkningssystemer?
- 4) Hvordan påvirker CA jordens mikrobielle aktivitet, og kan denne ændring forbedre kulstofbalancen, reducere lattergasudledninger og generelt forbedre strukturen i landbrugsjorden?"

6. Lupin – ny start med sikker dyrkning

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er, at lupin kommer til at supplere markært og hestebønne, så det er muligt at have et bæredygtigt økologisk sædskifte med bælgeplanter, og lupiner kan bidrage positivt til landmandens økonomi. Målet er gennem et tæt samarbejde med erfarne og nye lupindyrkere at udvikle og formidle viden fra forsøg, dyrkningspraksis og håndtering, så lupin som afgrøde kan blive en succes.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

I projektet etableres en pionérgruppe af landmænd, konsulenter og andre interesserede, som forpligter sig til, inden for eget felt, at arbejde for at fremme dyrkningen af lupin. Pionérgruppen vil have afgørende indflydelse på projektets hovedaktiviteter. Der bliver bygget ovenpå aktiviteter igangsat i 2019 blandt økologiske landmænd i Sønderjylland, som har vist, at interessen for dyrkning af lupin igen er stigende.

Viden om dyrkning og håndtering af lupin vil blive opbygget gennem monitorering af marker med lupin i renbestand og blandsæd med høj andel af lupin. Da lupin er en sen afgrøde med uensartet modning, vil der blive lagt vægt på håndtering i og efter høst. Monitoreringen kan give svar på forhold, som er svære at belyse gennem forsøg. Monitoreringen vil blive underbygget med eksisterende viden fra forskning og forsøg. På den baggrund vil der blive udarbejdet forbedrede dyrkningsråd om lupin. Hovedfokus er på smalbladet lupin, som vi ved er dyrkningsegnet i Danmark, men den nyeste udvikling indenfor gul og hvid lupin vil også blive inddraget i mindre omfang.

Viden, som fører til en mere sikker dyrkning af lupin, vil have den effekt, at afgrøden bliver mere udbredt. I sædskifter med høj andel af bælgplanter er der behov for et bredt afgrødevalg for at modvirke problemer med jordbårne sygdomme; her kan lupin spille positivt ind. For de landmænd, der dyrker lupin, er den afgørende effekt en øget dyrkningsikkerhed og velunderbygget viden om praktisk håndtering af afgrøden."

7. Økologiske markforsøg til udvikling af økologien

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er, at økologiske landmænd kan forbedre deres produktion på basis af veldokumenteret viden og dermed opnå højere udbytter, mere stabil produktion og indføre nye dyrkningsmetoder. Målet er at sikre ny dokumenteret viden fra økologiske landsforsøg, som landmanden kan implementere direkte i sin dyrkningspraksis.

Projektet tilvejebringer forsøgsviden indenfor seks indsatsområder identificeret på basis af aktuel faglig vidensindsamling, samt yderligere inspiration hentet fra praksis og forskning i ind- og udland. Vidensindsamlingen er bredt funderet for at sikre en høj relevans af de økologiske markforsøg. Indsatsområderne ses som værende afgørende for udviklingen af den økologiske produktion.

De 6 indsatsområder er: 1) Ændret dyrkningspraksis til gødsning af vårsæd (5-6 forsøg), 2) Næringsstofforsyning til vinterraps inkl. samdyrkning med bælgplanter (5-7 forsøg), 3) Sikker opstart af majs med gødningsplacering, priming og korrekt sortvalg (ingen forsøg i 2022), 4) Langtidseffekt af mekanisk ukrudtsbekæmpelse og afgrødekongurrence (3 forsøg), 5) Nye tilgange til korndyrkning (4-6 forsøg), og 6) Vellykkede efterafgrøder i forhold til konkurrence fra hovedafgrøden (ingen forsøg i 2022).

Effekten af projektet er udbyttefremgang i de afgrøder, som indgår: 1) merudbytte på 5-10 hkg pr. ha i vårsæd, 2) merudbytte på 500 kg pr. ha i vinterraps, 3) større dyrkningsikkerhed i økologisk majs, 4) flerårig effekt af konsekvent valg af ukrudtsstrategi, 5) merudbytte på 10 hkg pr. ha i vårhvede, 6) øget kvælstofforsyning 40 kg N."

8. Grise i skov

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er at udvikle et koncept, der kombinerer skovdrift og griseproduktion. Konceptet skal imødekomme forbrugers ønsker om øget dyrevelfærd og mindske klima- og miljøbelastning. Målet er at lave en vejledning for grisehold i skov, ved hjælp af større kendskab til de enkelte træer og buske, der kan modstå eller være til gavn for grisen og dens underliggende adfærd.

Aktiviteter: I projektets første år udarbejdes en status på eksisterende viden om sohold i kombination med beplantning i grisefolde. Den baseres på resultater fra projektet "Økologiske grise i harmoni med arealet" samt viden fra en rapport fra Miljøstyrelsen, offentliggjort november 2020. I et samarbejde med Skovskolen, Københavns Universitet analyseres og defineres, hvilke kriterier konceptet skal indfri med hensyn til praktik omkring griseproduktion og skovdrift. Skovskolen laver et udkast med forslag til indholdet i konceptet. Der planlægges tre forslag, som evalueres i samarbejde med Innovationscenter for Økologisk Landbrug. I projektets andet år indsamles erfaringer fra praksis med hensyn til, hvilke træer der bedst tåler at vokse i samdrift med grise. Der laves en litteraturgennemgang vedr. giftige frugter/bær i de foreslåede beplantninger. Herefter gennemføres to praktiske tests: en test om grises trang til at ødelægge de udvalgte arter og en test om grises ædelyst til risikobetonede bær. Der udvikles et koncept for, hvilke træer/buske der skal plantes i forhold til

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

bonitet og lokation samt egenskaber i forhold til grisene. I projektets tredje år udarbejdes en vejledning til, hvordan landmanden bruger omlagte læbælter eller mindre skovstykker til grise, desuden estimeres effekter på miljø og CO₂-binding ved konceptet og anvendelse af læbælter og mindre skovstykker.

Effekter: Det bliver muligt at etablere skovlandbrug med økologisk griseproduktion, hvor miljø- og klimaaftryk reduceres (1.772 tons CO₂ pr. år) og biodiversiteten øges. Dyrevelfærden forbedres væsentligt, da dyrene gives adgang til et mere diversitets miljø, hvilket f.eks. mindsker risikoen for varmestressede søer. Det gøres muligt at afsætte specialgrise og bruge træet som et salgbar biprodukt."

9. Klimavenlig afgræsning i den økologiske mælkeproduktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet med projektet er at undersøge, hvordan holistisk afgræsning påvirker græsudbytte, græskvalitet, mælkeproduktion og klimabelastningen ved græsbaseøret økologisk mælkeproduktion. Projektets mål er at opnå evidensbaseret viden omkring effekterne af holistisk afgræsning. Mere specifikt ved at registrere mælkeproduktion, græsudbytte og -kvalitet samt at belyse klimabelastningen.

Projektet vil fortsætte med at indsamle data fra to malkekvægsbedrifter i Danmark, der praktiserer holistisk afgræsning. Der vil være fokus på at indsamle data omkring græsudbytte, græskvalitet og mælkeproduktion. Projektet vil desuden fortsætte med at belyse kulstofbindingen ved holistisk afgræsning under danske forhold via de indsamlede data fra de to bedrifter. Viden formidles gennem artikler baseret på beskrivelse af de to bedrifter i projektet, viden fra litteratur og de indsamlede data omkring græsudbytte, græskvalitet og mælkeproduktion. Derudover vil der blive udarbejdet et inspirationskatalog med resultaterne fra de deltagende bedrifter. Der vil blive lavet små opslag/videor fra projektet på Facebook.

Effekten vil være en mere klimamæssig og bæredygtig produktion, da kulstofbindingen forventes øget ved holistisk afgræsning sammenlignet med traditionel afgræsning. Derudover vil projektet bidrage til et øget græsudbytte og forbedret græskvalitet samt øget mælkeproduktion. Projektet forventes derfor at kunne bidrage til fondens strategi omkring produktionssystemer med mindre klimabelastning og en øget produktivitet i græsmarken og mælkeproduktionen."

10. Nyttedyr i økologisk vinterraps og hestebønner

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er at undersøge anvendelsesmuligheder og effekter af nyttedyr i økologisk vinterraps og hestebønner, for at bidrage til at øge arealet med flere hjemmeavlede fedt- og proteinafgrøder. Formålet opnås via vidensindsamling og erfaringsudveksling, samt afprøvning med forbedring af levedygtigheden for nyttedyr på og udenfor dyrkningsfladen, kombineret med direkte udsætning i afgrøderne.

I den første del af projektet skal nødvendig national og international viden om tiltag med anvendelse af nyttedyr i vinterraps- og hestebønneropsamles. Det driftsmæssige og økonomiske potentiale ved at implementere brug af nyttedyr på bedrifterne skal beskrives. Indsamlingen af viden vil danne baggrund for afprøvning i marken og efterfølgende udarbejdelse af et inspirationskatalog med konkrete anbefalinger til bekæmpelsen af de mest tabsvoldende skadedyr i økologisk dyrkning af hestebønner og vinterraps. Tilgangen vil være: 1) at forbedre vilkårene for skadedyrenes naturlige fjender og samtidig tilgodese en effektiv planteproduktion, 2) at udsætte nyttedyr i afgrøden ved risiko for tabsvoldende skadedyrsangreb. Anbefalingerne demonstreres i marken, hvor relevante tiltag implementeres i praksis på to ejendomme, der indgår som en central del af vidensformidlingen i projektet.

Effekten er, at projektet, gennem bedre tiltag til bekæmpelse af skadedyr i vinterraps og hestebønner, kan skabe et mere stabilt udbytte per hektar og dermed et mere konkurrencedygtigt økologisk jordbrug. En sideeffekt vil ligeledes være, at integrationen af natur og biodiversitet i den økologiske produktion øges og giver dermed en højere naturkvalitet på de økologiske bedrifter."

11. Regenerativt landbrug i dansk landbrugsproduktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Projektets formål er at definere, hvad regenerativt landbrug er i en dansk kontekst og afklare, hvorvidt det er realistisk at praktisere storskala økologisk regenerativt landbrug i Danmark. Projektets mål er, ved at indsamle viden fra litteratur og fra praksis i ind- og udland, at skabe et solidt grundlag for at arbejde med økologisk regenerativt landbrug i en dansk

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

kontekst.

Projektet vil samle viden om regenerativt landbrug fra international litteratur og samle erfaringer fra tidligere og igangværende projekter, som har beskæftiget sig med regenerative tiltag i dyrkningspraksis. Her kan blandt andet nævnes følgende projekter: ROBUST som arbejder med at skabe tilstrækkelig viden om skovlandbrugssystemernes effekter på klima, miljø og biodiversitet i planteavl og mælkeproduktion; Carbon Farm 2 som arbejder med at udvikle og implementere en økologisk version af Conservation Agriculture, samt at redegøre for effekter på kulstoflagring, lattergasemission og jordens mikrobielle liv; Klimavenlig afgræsning som undersøger hvordan holistisk afgræsning påvirker græsudbytter, græskvalitet, mælkeproduktion og klimabelastning. Der vil i projektet være fokus på at indsamle viden og erfaringer fra den videnskabelige litteratur, som er relevante for en udvikling af regenerativt økologisk landbrug i Danmark. For at sikre vidensdeling med og inddragelse af lokale rådgivere og landmænd med interesse i regenerativt landbrug, vil der blive afholdt en workshop, hvor viden indsamlet i projektet præsenteres og diskuteres med deltagerne. Der vil på workshoppen også blive lagt op til en diskussion af, hvordan en definition af økologisk regenerativt landbrug i Danmark kan se ud.

Effekten vil være, at der efter projektets afslutning er et solidt grundlag for at arbejde videre med regenerativt landbrug i dansk kontekst. Ydermere forventes det at projektet vil booste udviklingen af regenerativt landbrug i Danmark."

12. Økologisk Markdag

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er at udvikle og gennemføre en økologisk markdag, hvor landmænd kan indsamle ny praksisorienteret viden med henblik på at styrke det økologiske håndværk og sikre økologiens konkurrencekraft. Målet er at den nationale økologiske markdag afholdes i 2022, hvor der demonstreres markforsøg, udbydes videnscaféer, udstillinger og netværksmuligheder for de deltagende økologiske landmænd.

Den landsdækkende økologiske markdag afholdes for første gang i 2022. Den økologiske markdag afholdes på Erholm Gods ved Aarup på Fyn den 15. juni 2022. Markdagen skal bidrage til, at økologiske landmænd har adgang til ny faglig viden, der kan inspirere og udvikle det økologiske landbrug. Formidlingen vil ske praksisnær og i en dialog omkring markdagens markdemonstrationer og udstillinger. Aktiviteterne på den økologiske markdag vil dække kæden fra planteproduktion, herunder dyrkning, maskiner og teknologi, til fodring, husdyrmanagement og ernæring. Projektets aktiviteter vil i 2022 være at planlægge og gennemføre de sidste demonstrationsforsøg, planlægge udstillingerne og hele logistikken på Erholm Gods. Der skal udarbejdes et endelig program, hvorefter annoncering og formidling gennem artikler og sociale medier skal være med til at sikre stor bevågenhed og dermed sikre, at så mange økologiske landmænd som muligt ved og kender til muligheden for at hente viden, inspiration og netværk ved at deltage på den Økologiske Markdag.

Effekten af at afholde en landsdækkende aktivitet, hvor det forventes, at 75 % af deltagerne er landmænd, er at udviklingen i det økologiske landbrug hjælpes på vej og øger konkurrencekraften, da ny viden fra forskning, forsøg og teknologisk udviklingen formidles og implementeres hurtigst muligt i praksis."

13. Den uundværlige Ø-ko: græsbaseeret kødproduktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

Formålet med projektet er at sikre fællesskab blandt dyreholdere omkring en rentabel kødproduktion samt at synliggøre koens vigtige rolle i opbygningen af en levende og frugtbar jord. Det gøres ved at etablere et netværk for producenter, der er med til at udvikle kriterier for græsbaseeret kød, og udbrede viden om koen, dens samspil med nærmiljøet og kvaliteten af kødet fra kvæg på græs.

Med inspiration fra ind- og udland afsøges muligheder for at sikre en rentabel kødproduktion med græs som omdrejningspunkt i Danmark. Tidligere projekter har vist, at der er et stort behov for at kunne opveje hensynet til dyrenes trivsel og tilvækst på græsningsarealerne med ønsket om at opnå bestemte naturtilstande. Kriterier for græskød skal kunne rumme og afveje alle ønskede hensyn til natur, dyr og forbrugere, så der kan skabes grundlag for en fremtidssikret produktion af græskød. Der findes allerede i dag en del kvægproducenter, som fodrer dyrene udelukkende med græsbaseeret foder eller hvor det vil være nærliggende at skifte til 100% græs. I Danmark er der behov for en samlet organisering af dyreholdere med kvæg på græs.

Dette projekt skaber et overblik over produktionen på de eksisterende bedrifter og etablerer dialog mellem parterne. På den baggrund gives et bud på, hvilket fællesskab kød fra græsfodret kvæg kan være. I projektet etableres netværk og mulighed for organisering mellem interesserede producenter, som kan bruges til et koncept med afsætning af kød fra

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

græsfodrede dyr. Det afklares, om det er muligt at markedsføre græsaseret kød til forbrugerne inden for nærmeste fremtid.

14. ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet med projektet er at forbedre og demonstrere den positive effekt af økologisk landbrug på agerlandets naturindhold, og derigennem sikre troværdigheden af den økologiske produktion op gennem værdikæden. Dette opnås ved at definere og beslutte mål og indsats for biodiversitet i agerlandet, samt implementere disse i såvel modelberegninger som praksis for fem regionale forsøgsområder.

Organic+ vil bruge computer simulering og feltmonitoring til at undersøge biodiversitetsændringer i landskabet før og efter målrettede biodiversitetstiltag i fem værkstedsområder. Områderne adskiller sig i landskabssammensætning, og forvaltes af tre økologiske virksomheder. Praksisfællesskaber (CoPs), som involverer de tre virksomheder samt deres samarbejdspartnere, fra landmænd til detailhandlere, vil blive etableret i værkstedsområderne. CoPs vil bidrage til udvikling af biodiversitetstiltag lokalt, fastsætte fælles mål, samt udbrede effektive løsninger regionalt. Desuden vil Organic+ udvikle og afprøve et værktøj til beslutningsstøtte, som kan bruges til at optimere biodiversitet ved at udpege type og placering af tiltag, som fremmer en landskabsmosaik, der bedst muligt understøtter naturlige systemer og biodiversitet i et givent landskab. Projektet vil bidrage til forbedret landbrugsrådgivning samt optimere lokale landbrugsforvaltningstiltag for at nå de ambitiøse nationale og internationale mål for at økologien, som understøtter en bæredygtig fødevarerproduktion og muliggør økologien som levevej. Projektet bygger videre på AU's tidligere anvendelser af ALLMaSS til simulering af effekten af økologisk landbrugsdrift og til agentbaseret modellering af landbrugsrelaterede dyrearters respons på landskabsændringer.

Projektets gennemførelse vil afprøve naturhensynets potentiale som værdiforøger af de råvarer og forarbejdede produkter, der indgår i case-partners virksomheder."

15. Nye strategier for økologisk ægproduktion med reduceret fosfor (ORPHEUS) Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

"Formålet er at reducere gødningens indhold af P, så ægproducenter kan overholde de nye fosforlofter på 30 - 35 kg P pr. ha pr. år, således at det bliver unødvendigt at udvide arealet til husdyrgødning. Målet er, at nye fodringsstrategier skal optimere fosforforsyningen til økologiske æglæggere og dermed reducere fosforudskillelsen i gødningen og øge udbytterne i planteproduktionen.

Aktiviteter: Gennem videnskabelige forsøg med reduceret fosforindhold (P) i foderet, i samspil med det strategisk optimale tidspunkt for tildeling af calcium (Ca) samt optimal opløselighed af den tildelte calciumkilde, opnås forskningsresultater, der kan identificere en optimal fodringsstrategi for en hel æglægningsperiode. En optimal fodringsstrategi reducerer P-indholdet i gødningen, men skal samtidig sikre en god knoglesundhed hos hønerne og en god skalstyrke på æggene, så andelen af knækæg nedbringes, og økologiske ægs konkurrenceevne øges. Fodringsstrategien skal demonstreres hos to økologiske ægproducenter. Under disse demonstrationer skal samtidig udvikles teknik til optimal dosering af calcium, herunder både tidspunkter for udfodring, mængder og typen af calcium. Strategien udbredes til andre ægproducenter ved at udbrede kendskabet til projektets resultater. Dette sker via artikelskrivning, afholdelse af workshops og seminarer, online videofilm samt indlæg på nationale og internationale konferencer og kongresser. I 2020 - 22 gennemføres de videnskabelige forsøg på Aarhus Universitet. Praksisdemonstrationerne forventes igangsat september 2021 og slutter i 2023.

Effekter: Projektet vurderes at reducere P-udskillelsen med 51 tons pr. år baseret på nuværende antal øko-logiske høner i Danmark. Knækæg forventes reduceret med 1 %-enhed i hele ægproduktionen, hvilket har en værdi af 3,94 mio. kr. pr. år. Dertil sideeffekter i form af billigere foder og højere udbytter i marken på grund af bedre N-forsyning til afgrøderne."

16. Økologiske uddannelsesprojekter – tværfaglig fremtidssikring af økologien Landbrug & Fødevarer

"Projektet øger præferencen og forståelsen for økologi blandt elever, studerende og faglærere på landets fødevarerrelaterede uddannelser. Projektet faciliterer dialog på tværs af værdikæden og skaber øko-ambassadører, der beviseligt øger den økologiske afsætning på sigt. Indsatsen medvirker ligeledes til en langsigtet videreudvikling af økologiske produkter og råvarer efterhånden som deltagerne færdigguddannes til stillinger, hvor de har stor indflydelse på produktion, indkøb og valg af råvarer.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

AP: Fra Greb til Gaffel: 40-60 landbrugs- og kokkeelever bytter erhverv i en uge. I samarbejde med 10+ fagskoler og 60 praktikværter (øko-landbrug og øko-køkkener) arrangeres en praktikperiode med fokus på 'jord til bord'-tanken, der styrker forståelsen og dialogen mellem øko-producent og potentiel øko-aftager.

AP: Pilotprojekt - Økologisk best practice tur og efteruddannelse af faglærere: Et nyt pilotprojekt der tager faglærerne med på studietur for at komme tæt på økologien. De får mulighed for at sparre om samarbejde, og der udvikles i fællesskab øko-undervisningsmateriale, der tages med tilbage til klasseværelserne."

17. Økologiske slagtegrise i nyt koncept med stald og træer

Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi

"Formålet er at bidrage til øget forbrugertillid til økologisk svinekød ved dokumentation af et nyt sommerkoncept, hvor slagtegrise i de nuværende staldsystemer får adgang til et areal med træer til gavn for dyrevelfærd, miljø og produktions troværdighed. Specifikt undersøges grisenes adfærd og sundhed, stihygien samt betydning af dyretæthed på risikoen for kvælstof tab fra arealet med træer.

Konceptet afprøves i et kontrolleret sommerforsøg på den Økologiske Forskningsplatform ved Foulum, Aarhus Universitet, hvor der er etableret et areal med piletræer i tilknytning til indendørs stier. Der sammenlignes to dyretætheder på 100 og 40 kvm per gris svarende til ca. 200 og 500 kg N/ha (forudsat at ca. 50% af udskilt N afsættes på løbegården). Pilen skæres ned i februar, så den står med grønne skud, når grisene indsættes i juni ved ca. 30 kg. Når grisene slages i august høstes pilen med henblik på fraførsel af næringsstoffer samt produktion af pileensilage. Grisenes adfærd, herunder afsætning af fæces og urin (på løbegård vs. areal med pil) samt termoregulering (brug af pil som skygge) observeres. Grisenes sundhed dokumenteres med særlig fokus på parasitbelastning. Endelig estimeres risikoen for N tab ved beregning af kvælstofbalancer, adfærdsobservationer, hygiejne vurdering (løbegård), N-min målinger samt måling af N i jordvand (sugeceller) på pilearealet. Forsøget gennemføres med 90 grise og gentages i sommeren 2023 (i alt 180 grise). Resultater formidles til landmænd og forbrugere nationalt og internationalt.

Forventede effekter: Dyrenes mulighed for at udfolde naturlig adfærd øges markant og ammoniaktab fra løbegårdene halveres uden at nitratudvaskningen stiger. Der forventes håndterbar parasitisme ved, at grisene har adgang til bioaktive stoffer fra fx pil (tilsat foderet). Konceptet vil markant styrke slagtegriseproduktionens troværdighed til gavn for efterspørgslen i DK og globalt."

18. Bekæmpelse af snudebiller i økologisk hvidkløverfrø

Aarhus Universitet, Technical Sciences, Institut for Agroøkologi

"I frørens fra økologisk hvidkløverfrøproduktion er der fundet snyltehvepsekokoner fra parasitering af et skadedyr. Kokonerne kan frasorteres, oprensnes og efterfølgende udsættes i næste års frømark. Dødeligheden af snyltehvepselarverne er dog 97%. Årsagen til den høje dødelighed er kun delvis klarlagt, men tilsyneladende dør et stort antal under høstprocessen og nedtørringen af frø. Observationer tyder på, at en insektpatogensvamp angriber larven og dermed er medvirkende til den høje dødelighed. Dette ønskes undersøgt i nærværende projekt. Samtidig ønskes et bedre kendskab til parasiteringsgraden af skadegøreren.

Snyltehvepsekokoner oprensnes og undersøges for tilstedeværelse af svampe i snyltehvepselarver. Undersøgelserne gentages hvert år i projektperioden på indsamlede kokoner fra marker i forskellige hvidkløver frøområder. Herved klarlægges årsvariationer og mulige forskelle mellem landsdelene. Der udsættes snyltehvepse i førsteårs hvidkløverfrømarker og sammenlignes med marker uden udsætning. Udsætningerne har til formål at skabe et større kendskab til effekten af snyltehvepsen mod skadegøreren. Snyltehvepsen synes ikke at kunne ernære sig af nektar og pollen fra hvidkløverfrøafgrøden. Det ønskes derfor undersøgt om effekten af snyltehvepsen kan optimeres ved at inkorporere pollen og nektar ressourcer i eller omkring hvidkløverfrømarken.

Projektets effekter er, at der genereres viden om hvorvidt den entomopathogene svamp er årsag til den høje dødelighed blandt snyltehvepselarverne og om der er forskelle i udbredelsen af svampen på landsplan. At skabe større vished om effekten, målt som parasiteringsgrad, af snyltehvepsen overfor hvidkløverfrøskadegøreren. At kunne svare på om beplantning af insektnyttigeplanter vil kunne øge effekten af snyltehvepsen."

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

19. Effekt af nyttedyr i 2. års hvidkløver til frø

Aarhus Universitet, Science and Technology, Institut for Agroøkologi

Frøfirmaerne er i 2021 begyndt at oprense og udsætte snyltehvepse mod kløverhovedgnaveren. Snyltehvepsen dræber først snudebillelarven efter larvestadiet, og effekten af udsætningen ses derfor først i det efterfølgende år.

Aktiviteter: Følge udviklingen af populationen af kløverhovedgnavere i 2. års hvidkløverfrø efter at der er udsat snyltehvepse mod skadedyret i hvidkløvermarken året inden. Monitoringen vil ske hos en avler beliggende i et område der er hårdt plaget af skadedyr. Monitoringen sker ved udsætning af klækkefælder og hjemtagning af blomsterhoveder til opgørelse af klækkefrekvensen.

Effekter: Undersøge om anvendelsen af parasitoider i økologisk hvidkløverfrøavl har en gavnlig effekt på mængden af skadegører med fokus på kløverhovedgnaveren."

20. Økodag 2022 Classic

Økologisk Landsforening

"Formålet med Økodag er at øge forbrugernes viden om de værdier, der ligger bag økologisk mælkeproduktion, så forbrugere i endnu højere grad forbinder økologisk mælk og mejeriprodukter med dyrevelfærd og naturlige fødevarer.

Økodag har i 2022 to koncepter: 1. Fysisk event, hvor forbrugere inviteres ud på de økologiske gårde for at opleve de økologiske køer blive lukket på græs. Besøget giver en unik mulighed for at komme tæt på landbruget og opleve økologisk dyrevelfærd. Formålet er styrke forbrugernes syn på økologiske mejeriprodukter som sunde og naturlige. 2. Digital event, hvor forbrugere kan deltage i Økodag på nye måder. Udsendelser op til og under Økodag skal skabe opmærksomhed hos en anden målgruppe end børnefamilier. Den digitale event skal bidrage til, at de økologiske budskaber når ud til flere forbrugere, styrke landbrugets image og øge salget af økologisk mælk.

Økodag er med til at skabe en bevidsthed hos forbrugere om, at de med deres valg ved køledisken kan være med til at gøre en forskel for dyr, natur og mennesker. Økodag formår ikke alene at fastholde eksisterende økologiske forbrugere, men også at tiltrække nye, hvilket er afgørende for en fortsat økologisk vækst."

21. Bibestøvning af hestebønner og lupin

Danmarks Biavlforening

"Projektets formål er at optimere udbytte og kvalitet (øget proteinindhold) uden ekstra klimabelastning ved at fremme brugen af bibestøvning af hestebønner og lupin. Målet er i løbet af to år at udvikle metoder til brug af honningbier og opnå viden om vilde bestøvende bier, der kan understøtte landmanden i at anvende bibestøvning ved dyrkning af hestebønner og lupin.

Aktiviteter: For at udnytte bibestøvning bedst i produktionen af hestebønner og lupin undersøges det, hvilke typer vilde bier, der bestøver hestebønner og lupin (for at forbedre leveforholdene for netop de bier), og hvordan honningbierne kan optimeres til bestøvningen af dem. Resultaterne formidles med fokus på landmænd og biavlere. Alle aktiviteterne gennemføres i økologiske kommercielle hestebønne- og lupinmarker i to år.

AP 1: Hvilke bier besøger afgrøderne?

Hvilke typer bier og hvor mange, der besøger blomsterne registreres ved transektmålinger. For hver transektmåling vil fig. blive registreret for hver bitype:

Antal, der bestøver blomsterne ved at gå ind fra forsiden af blomsten.

Antal, der indsamler nektar gennem røveri i huller i bunden af blomsten (ingen bestøvning).

Antal, der besøger ekstraflorale nektarier (ingen bestøvning).

AP 2: Optimering af bifamilier

Honningbier er særligt gode bestøvere, når de indsamler pollen, som de skal bruge til deres yngel. Her sammenlignes tre forskellige slags bifamilier vha. pollenindsamling, honningindsamling, vejning og bedømmelse af bifamiliens størrelse/styrke.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

AP 3: Formidling

Resultaterne formidles til landmænd og biavlere vha. artikler, inspirationsdag, konference og webinar.

Effekter på kort og mellemlang sigt: Bibestøvning bliver en del af VKST's rådgivning og af dyrkningsvejledninger for hebestønne og lupin og det anvendes på 50% af dyrkningsarealet løbet af tre år. 50% af de økologiske landmænd forbedrer leveforholdene for bierne på deres bedrifter med henblik på at udnytte bierne til bestøvning indenfor tre år. Udbytte per ha og dyrkningssikkerhed stiger uden ekstra klimabelastning indenfor tre år."

22. Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)

Center for Frilandsdyr K/S

"Projektets formål er at udvikle, undersøge og udbrede skovlandbrug i Danmark. Projektet har følgende målsætninger: 1) At dokumentere effekten af SL på: C-lagring i jord og vedmasse, N-udvaskning, naturværdi, konkurrence med afgrøder, foderværdi af løvbiomasse og dyrevelfærd, 2) At udvikle, etablere og demonstrere SL-systemer indenfor planteavl og mælkeproduktion, 3) At belyse forretningspotentialet indenfor SL, og 4) At modellere effekterne af at udbrede SL på større skala.

Målet er at skabe tilstrækkelig viden om skovlandbrugssystemernes effekter til, at en betydelig del af danske landmænd vil se produktionsformen som en reel mulighed."

23. Eco-efficient pig production and local protein supply "ENTRANCE"

Center for Frilandsdyr K/S

"Formål og mål: At udvikle ressourceeffektive fodringsstrategier baseret på 100% lokalt produceret foder til danske økologiske slagtegrise, der opretholder eller øger fodereffektiviteten, samtidig med at miljø- og klimapåvirkningen reduceres. Målet er en markant reduktion af både drivhusgasemissionen og kvælstofudvaskningen. Konkret forventes en reduktion på 9,9 kg CO₂ eq. og 0,45 kg N pr produceret gris. Vi forventer at kunne påvise disse forbedringer i demonstrationsbesætningen inden projektet afsluttes i 2025.

Aktiviteter: Opgaverne løses i 6 arbejdsopgaver: AP1: Projektledelse og kommunikation. Skal sikre fremdrift i projektet. AP2: Ernæringsværdi grønt protein. Skal bestemme ernæringsværdien af grønt protein, frisk kløvergræs, græspulp og kløvergræsensilage til slagtegrise. AP3: Næringsstofbalance og drivhusgasemission. Skal kvantificere indflydelsen af proteinkilde og grovfoder på kvælstof- og fosfor-balancer og emissioner af drivhusgasser i slagtegrise. AP4: Livscyklusvurdering. Skal udføre en livscyklusvurdering (LCA) for at kvantificere miljø- og klimapåvirkningen af økologiske slagtegrise, der fodres med enten grøn- eller sojaprotein i kombination med forskellige kløvergræs-baseret grovfoder. AP5: Frisk kløvergræs og ensileret græspulp i praksis. Skal udvikle nye fodringsstrategier med frisk græs og ensileret græspulp til slagtegrise. AP6: Demonstration af græs-baseret fodring til svin. Skal kombinere resultaterne fra AP2, AP3 og AP5 og demonstrere græs-baseret fodring med grønt protein til slagtegrise hos en økologisk griseproducent.

Effekter på kort og mellemlang sigt: 1. Nye foderstrategier til de økologiske slagtegrise baseret på lokale råvarer vil forbedre imaget. 2. Klimaaftrykket, målt som CO₂ eq. vil reduceres med 9,9 kg pr produceret slagtegris. 3. Miljøbelastningen vil blive reduceret med 0,45 kg N pr produceret slagtegris hvis proteinniveauet, som forventet, kan sænkes 10 % uden det reducerer tilvæksten. På sigt forventes dækningsbidraget at stige med 20-22 kr/ slagtegris. "

24. Klimaneutral Økologi på Små Økologiske Jordbrug

Permakulturhaven

"Økologi fremføres med rette som udgangspunkt for et klimaneutralt jordbrug. Det kræver imidlertid en omfattende omlægning af den økologi vi kender i dag. Små økologiske skovlandbrug med flerårige afgrøder, græssende dyr og naturpleje er fremtidens klimaneutral økologi. Dette projekt har fokus på omstillingen fra enårige afgrøder (såsom korn, majs og rodfugter) til skovlandbrug med græssende dyr og flerårige grøntsager ved at teste dyrkning og brugen af flerårige grøntsager.

Aktiviteter:

- videnssynthese over egnede eksisterende, dyrkede og vilde flerårige grøntsager.
- på baggrund af videnssynthesen at udvælge 10-15 flerårige grøntsager, der er interessante at kultivere.
- forsøgsdyrke de udvalgte flerårige grøntsager.
- smagsteste de flerårige grøntsager.
- udvikle et nyt dyrkningssystem baseret på blandingsafgrøder i skovhave og højbede med faste kørespor/stier.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

- teste ernæringsmæssige værdier og relevans.
- udarbejde formidlingsmateriale af videnssyntese, dyrkningssystem og ernæringsmæssige kvaliteter.
- udbredelse af flerårige grøntsager til økologiske producenter.

Effekter: Vejledning til små økologiske jordbrug og demonstration af metoder til at blive klimaneutrale ved at omlægge enårige afgrøder til flerårige grøntsager."

25. Kom godt i gang med økologiske blåbær og stikkelsbær.

HortiAdvice

"Formål: Udvikle bæredygtig økonomisk produktion af økologiske stikkelsbær og blåbær. Mål: År 1. Indhentning af viden og erfaring fra de nuværende økologiske producenter i Danmark og i udlandet, Nordtyskland og England. År 2 og 3. Netværksdannelse, formidling og demonstration af den nye viden hos danske bæravlere.

Aktiviteter: År 1. Der indhentes viden og erfaringer med økologisk dyrkning af stikkelsbær og blåbær i Danmark og udlandet ved studieture og besøg. Sorter: Informationer om sorter af blåbær og stikkelsbær indsamles. Jordbund og vanding: Blåbær har specielle krav til pH og vand. Den optimale metode til at opnå disse forhold i jorden findes. Ukrudtsbekæmpelse: Ukrudt er en stor udfordring i økologisk buskfrugtdyrkning. De bedste metoder til regulering findes. Skadedyr: Metoder til forebyggelse og kontrol af stikkelsbærbladhvæpse og pletvingefrugtfluer undersøges og formidles. Svampesygdomme og bærekvalitet: Muligheder beskyttet produktion i vækstsæsonen for at hindre angreb af svampesygdomme og sikre en god bærekvalitet til frisk konsum vil blive studeret. År 2 og 3. Formidling, netværk og demonstration: I projektets 2 og 3. år vil den indsamlede viden bliver formidlet. Det vil ske ved netværksdannelse og afholdelse af erfaringsudvekslingsmøder og demonstration af nye metoder.

Effekter: 3-5 år: Det forventes at yderligere 10 bæravlere omlægges til økologisk produktion og at viden fra projektet bidrager til udbyttestigninger på 30 % i blåbær og stikkelsbær. På langt sigt vil projektet øge konkurrenceevnen i den økologiske jordbrugssektor, fremme højværdi produktion og bidrage til mangfoldighed i udbud og produktdifferentiering."

26. "GRØN SAMTALE - økologisk samtalemenu på Madens Folkemøde 2022

Foreningen Madens Folkemøde

"Formål og mål: At skabe bred folkelig og nuanceret samtale om økologiens virkemidler ift. biodiversitet, klima og bæredygtighed på Madens Folkemøde 2022. Målet er, at 1200 deltagere (madborgere, politikere, organisationer, primærproducenter, madhåndværkere) engagerer sig i en folkelig samtale om økologi, dyrevelfærd, miljø, klima, biodiversitet på Madens Folkemøde 2022

Aktiviteter: Vi skaber rammerne for en stor bred glædelig og engageret GRØN SAMTALE i en ramme, som svarer til det vi kender som et forsamlingshus. Plads til alle, højt til loftet, du kan ankomme når det passer dig. Løbende og igennem hele folkemødets åbningstid kan alle gæster på folkemøde! blive bænket, få en økologisk øl og en økologisk plantehaps. Vel bænket, sammen med 6 andre gæster, går den gode og grundige samtale om økologien i gang, ledt af den økologiske bordvært. Bordværten er en person, som lige ved lidt mere om økologi, fordi personen arbejder i en organisation, i landbruget, i køkkenet, i handlen eller er under uddannelse. Det vigtige er at den økologiske bordvært tager ansvar for, at samtalen om fremtidens komplekse og biologiske fødevarer, kommer til at stikke dybere, end hvad vi lige når et smut på den lokale markedsplads. I dette forsamlingshus-setup er det vores håb, at vi kan skabe en energi og en sammenhængskraft bredt i branchen og i samklang med borgene, der sætter nye horisonter og standarder for økologiens udvikling i Danmark.

Effekter: Folkelig opbakning og forståelse for økologiens videre udvikling og kompleksitet fra et sted, hvor vi ved, at de, der virkelig vil og kan noget med mad, kommer. Energi, sammenhængskraft dybt ind i den økologiske branche, fra et sted, hvor både det kommercielle og det politiske kan samtale og møde hinanden"

27. BOOST - Boosting local production of high quality organic grain

Agrologica

"Projektet indgår i et større projekt, BOOST, som vil booste den økologiske korn- og melbranche ved at øge kvaliteten og diversiteten af dansk produceret korn gennem produktudvikling, investeringer i ny teknologi, og udvikling og produktion af økologisk forædlede kornsorter. Udviklingen støttes på udvalgte området af målrettede forskningsinitiativer.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2022

Som led i BOOST vil Agrologica i nærværende projektdel arbejde videre med forædling af kornsorter og populationer til økologisk landbrug.

Projektet vil resultere i en række nye sorter tilpasset økologisk landbrugs behov, og øge bredden af kulinariske egenskaber."

28. BOOST - Boosting local production of high quality organic grain

Landsorten

"Projektet indgår i et større projekt, BOOST, som vil booste den økologiske korn- og melbranche ved at øge kvaliteten og diversiteten af dansk produceret korn gennem produktudvikling, investeringer i ny teknologi, og udvikling og produktion af økologisk forædlede kornsorter. Udviklingen støttes på udvalgte området af målrettede forskningsinitiativer.

Som led i BOOST, vil Landsorten i nærværende projektdel analysere markedssituationen for økologiske sorter og populationer, og udvikle og implementere et nyt såsædssystem, der tilgodeser og indarbejder benefit-sharing gennem hele værdikæden.

Projektet vil resultere i øget diversitet både indenfor enkelte marker ved dyrkning af populationer i stedet for monokulturer af genetisk ensartede sorter, og i øget diversitet mellem sorter med større variation i egenskaber, som modsvarer både forskellige dyrkningsvilkår og anvendelsesegenskaber."

29. HJÆLP (e) afgrøder til væksthushusholdninger

Økologisk VKST

"Væksthushusholdninger har en kvælstofnorm, der er mere end 10 gange større end normen for alm. landbrugsafgrøder. Med den nye ændring af økologivejledningen sidestilles de to typer afgrøder i forhold til det maksimale forbrug af husdyrgødning og anden organisk gødning. Det er naturligvis problematisk. Jorden i de omlagte væksthuse er meget kompakt, da jorden tidligere har været brugt til færdsel og ikke dyrkning. Da det kun er muligt at køre med forholdsvis små maskiner i husene, er det ikke muligt at løsne jorden i dybden mekanisk. Især i perioder med kraftig vækst og frugtsætning opleves det, at planterne har svært ved at følge med på grund af en pludselig opstået mangel på næringsstoffer og derfor kollapser, med et væsentligt økonomisk tab til følge.

Formålet er, at øge tilgængeligheden af næringsstoffer i jorden, således af planternes behov er dækket gennem hele sæsonen, også i perioder med spidsbelastninger. Ved brug af kompost, er man kommet et stykke af vejen, men der er stadig udfordringer. Målet er at finde velegnede bund – og efterafgrøder, der fungerer i forhold til at stimulere mikrolivet i jorden og hermed fremme frigivelse af de nødvendige næringsstoffer i vækstsæsonen, forhindre tab udenfor sæsonen samt forbedre jordstrukturen i dybden.

De afgrøder, der dyrkes på friland trives sjældent med høje temperaturer, høj luftfugtighed og skygge fra hovedafgrøden.

Via litteratur og kontakt til frøfirmaer og lign. udvælges 30 afgrøder der vurderes velegnede. Der lægges vægt på dyrkbarhed, evne til kvælstoffiksering, evne til at bidrage positivt til det mikrobielle liv i jorden samt røddernes evne til at søge i dybden. Afgrøderne afprøves i hovedafgrøderne agurk og tomat. Først på sæsonen udsåes planter til etablering under afgrøderne, som en slags bunddække. Sidst på sæsonen udsåes planter, der skal stå efter at afgrøden er fjernet og indtil udløb af december, hvor det er nødvendigt at starte med at fræse og lægge kompost ind til næste sæson. Før, under og efter vækstsæsonen udtages jordbundsprøver, dels af jorden under bund – og efterafgrøden, dels af en referencejord, for at vurdere tilgængeligheden af næringsstoffer, både makro og mikro. Resultaterne vurderes i forhold til afgrødernes vækststadiet, frugtsætning, udbytte, vejrforhold og evt. andre hændelser.

Projektets effekter er helt ny viden om muligheden for dyrkning af bund – og eftergrøder i væksthuse og deres præstation i forhold målene. Det giver rådgivere og gartnere et nyt og tiltrængt værktøj i forhold til den store transformation det er, at gå fra en fuldstændig kontrolleret dyrkning i sterile vækstmedier til dyrkning i en jord hvori der ikke har groet noget i en lang årrække og hvor mulighederne for gødningstildeling er meget begrænsede."